

Дзяржаўная ўстанова адукацыі  
“Дзіцячы сад №5 г.Пружаны”

Чароўны куфэрак  
(старшая група, Адукацыйная галіна “Музычнае мастацтва”)

Музычны кіраўнік:  
Туча В.Ў.  
Вышэйшая кваліфікацыйная  
катэгорыя

**Мэта:**

фарміраваць цікавасць да беларускай мовы, абагульненыя спосабы музычнага мыслення і дзейнасці ў працэсе творчага засваення музыкі.

**Задачы:**

развіваць здольнасць адчуваць эмацыянальную выразнасць рытму і перадаваць яго ў руху; патрэбнасць у самастойнай ігры на музычных інструментах; фарміраваць уяўленне аб розных відах беларускага фальклору; маўленчыя і вакальна-харавыя уменні і навыкі; выхоўваць у дзяцей любоў да сваёй спадчыны; творчыя адносіны да розных відаў музычнай дзейнасці;

**Абсталяванне:**

мультымедыяная прэзентацыя; музычныя інструменты (дудка, цымбалы, бубен, гармонік).

**Ход занятку**

*У залу заходзяць дзеці*

Музычны кіраўнік: Добры дзень, мае сябры.

Я чакаю вас заўжды,  
Невясёлых не прымаю.  
Хто сумленны – той мой госць,  
Вось, якая весялосць!

*Чуецца стук у дзверы. У залу ўваходзіць выхавацель з лялькай Марылькай.*

Музычны кіраўнік: Дарагія дзеці, да нас сёння у госці завітала лялька Марыля!  
Давайце мы з ёй павітаемся.

***Музычнае прывітанне***

Музычны кіраўнік: Добры дзень, дзяўчынкі!

Дзяўчынкі: Добры дзень!

Музычны кіраўнік: Добры дзень, хлопчыкі!

Хлопчыкі: Добры дзень!

Марылька: Добры дзень, дзеці!

Дзеці: Добры дзень!

Музычны кіраўнік: Добры дзень, госці!

Госці: Добры дзень.

А зараз пачнем наш занятак. И перш выканаем практыкаванні. Мы з вамі пачпли вывучаць рухі беларускай полькі. Бегут п кругу, падскокі, ковырялочка. Малайцы

Музычны кіраўнік: Калі ласка, дарагія дзеці, сядайце (*Дзеці сядваюць*).

*Попевка, пальчыкавая гульня, дыханне*

Пальцы ў хованкі гулялі (Згінаюць і разгінаюць пальцы.)

І галоўкі ўсе схавалі. (Збіраюць пальцы ў кулак.)

Раз, два, тры, Раз, два, тры. Дзе галоўкі? (Паварочваюць кулакі ў бакі.)  
Вось яны! (Паказваюць пальцы.)

Глядзіце, дзеці, што за цуд?

З'явіўся куфар у нас тут.

Калісьці ў такіх куфэрках хавалі скарбы і закопвалі іх у зямлю. У гэтым чароўным куфэрку таксама захаваліся незлічоныя скарбы. Толькі тэта не залатыя дукаты і каштоўныя ўпрыгожванні. У маім куфэрку загадкі, прымаўкі, народныя гульні, жарты. Ці адкрываць куфэрак?

Дзеці: Адкрываць!

Марылька: А з чаго пачынаць?

Дзеці: З загадак.

Музычны кіраўнік: Так, бо яны лічацца скарбонкай народнай мудрасці і назіральнасці. А беларусы, заўсёды вызначаліся здатнасцю жартаў і кемлівасцю.

Марылька: А, ну-ка дзеткі, адгадайце загадкі.

1. Хоць вялікі

Ды пусты,

Мае голас ён

Густы.

Да таго ж –

Артыст вядомы,

Выбівае дроб

Без стомы. *(Бубен)*

Музычны кіраўнік: Бубен - гэта інструмент усіх народаў свету. Былі і у Беларусі музыкі, якія спявалі народныя песні і гралі на бубне. Часам яны дазвалялі сабе жарты-стукалі бубнам па галаве, білі падбародкам, локцямі і г.д. Вось так яны рабілі *(паказвае пад музыку)*

Слухайце далей.

2. Што за скрынка.

Скрынка-весьялінка,-

Як яе раскатурхаў-

Ўвесь клуб затупаў? *(Гармонік)*

Музычны кіраўнік: Гармонік прыйшоў да нас у Беларусь з Расіі. У Беларусі народныя святы не абыходзяцца без гармоніка. У любы момант гарманіст можа заспяваць і пра сваю працу, і пра сваю сям'ю, і пра суседа. Быў бы побач гармонік.

Наступная загадка.

3. Гэта - інструмент народны,

І вясёлы,

І журботны...

Струн у ім

Мо з сотню ёсць.

Вось дзе цуд,

Дзе прыгажосць... *(Цымбалы)*

Музычны кіраўнік: На Беларусі цымбалы з’явіліся даўно. Іх вельмі любяць нашыя людзі. На іх граюць народныя песні, танцы. Калі толькі ўдарыш па струнах двума малаточкамі, адразу павесялееш.

А цяпер паслухайце апошнюю загадку.

4. Калі жадаеш пагуляць,  
Трэба ў рукі яе ўзяць.  
Злёгка ў дзірачку падуць  
Музыку цудоўную пачуць. (*Дудка*)

Музычны кіраўнік: Беларуская дудка – гэта вельмі цікавы музычны інструмент. Дудка вырабляецца з дрэва і бывае рознай велічыні.

Малайцы                      Столькі цудоўных загадак адгадалі.

Музычны кіраўнік: Музычныя інструменты, такія як гармонік, цымбалы, дудка ўваходзяць у склад аркестраў, ансамбляў беларускіх народных інструментаў. Яны адрозніваюцца ад другіх мілагучнасцю і чысцінёй гукаў.

Музычны кіраўнік: А можа і сярод вас ёсць жадаючыя паіграць на гэтых музычных інструментах? (*Адказы дзяцей*). Малайцы! Зараз мы з вамі будзем граць ў аркестры. “**Зайграй жа мне дударочку**”

*Аркестр.*

Добра, малайцы. Выдатны музыканцікі з вас атрымаліся.

Музычны кіраўнік: Зараз пабачым, а што яшчэ знаходзіцца ў чароўным куфэрку? (дастае гарлачык) Беларускія гульні, бо яны прыносяць радасць і выдатны настрой.

Ну што мае сябры!  
Нам на месцы не сядзіцца,  
Любім мы павесяліцца,  
Нашы ножкі не стаяць,  
Яны хочуць пагуляць.

Музычны кіраўнік: Зараз мы пагуляем з вамі ў гульнію “Гарлачык”.

Толькі адразу сярод вас мы з дапамогай лічылка знойдем самага галоўнага.

Лічылка

Раз, два, тры, чатыры,  
Ката грамаце вучылі.  
Не чытаць, не пісаць,  
А за мышкамі скакаць.

### *Гульня “Гарлачык”*

Малайцы, мае сябры. І спрытныя вы, і вясёлыя. А яшчэ ў чароўным куфэрку знаходзіцца моўны скарб - народныя легенды і паданні.

Музычны кіраўнік: Усе вы любіце слухаць, як апавядаюць пра што-небудзь цікавае. Пра тое, што было даўным-даўно, раскажваюць легенды і паданні.

Паслухайце, калі ласка, адно з іх. Ці то полем, ці то лесам ішлі тры падарожнікі. Ішлі яны тры дні і тры ночы, ды яшчэ паўдня. Прытаміліся. Прыселі. Раптам чуюць — спявае нехта.

Прыслухаўся першы:  
-Відаць, жаўранак.

-Не, - кажа другі, - гэта лес шуміць.

А трэці прыпаў вухам да зямлі і прашаптаў:

-Ды гэта ж зямля наша спявае. (МУЗЫЧНАЯ ПРЭЗЕНТАЦЫЯ  
“Спеу дубрау” )

Музычны кіраўнік: Вось якая яна, наша зямля беларуская. Таму ў нас і песні такія прыгожыя. Нашы дзеці таксама ведаюць вельмі прыгожую песню і зараз яны яе праспяваюць.

### **Песня “Беларусь мой дом” муз.С.Галкінай, сл. Н.Галіноўскай**

Марылька: Як прыгожа вы праспявалі гэтую песню. Лірычна, напеўна і вельмі пяшчотна.

Музычны кіраўнік: Музыка гучыць ў нашай мове, у нашым слове. Каб не было музыкі, не было б у нас песень, не было б і танцаў. Сумна было бы жыць на белым свеце.

Давайце будзем танцаваць вясёлы беларускі народны танец “Лявониха”.

### **Танец”Лявониха”**

Малайцы, вы вельмі прыгожа танцавалі.

Звычай народа - наша багацце,

Скарбніца, што застаецца на шчасце!

І скарб гэты трэба усім захаваць,

Каб потым нашчадкам сваім перадаць.

Бачыце, колькі скарбаў захаваў для вас чароўны куфэрак. А колькі ў ім яшчэ засталася, вы даведаецеся у наступны раз. Але ж мне ўжо пара развітацца з вамі.

### **Музычнае развітанне**

*Выхавацель з лялькай Марылькай выходзяць з музычнай залы.*

Музычны кіраўнік: Паважаныя дзеці. Я спадзяюся, што вам спадабаўся чароўны куфэрак.Адкажыце, калі ласка, якія скарбы ў ім знаходзіліся?  
(адказы дзяцей)

Якія музычныя інструменты складаюць беларускі народны аркестр? (адказы дзяцей)

Ў якія беларускія народныя гульні вам падабаецца гуляць? (адказы дзяцей)

А якія яшчэ скарбы былі захаваны ў чароўным куфэрку? (адказы дзяцей)

Музычны кіраўнік: Вось і скончыўся наш занятак. Няхай доўжыцца радасць, натхненне, добры настрой і імкненне да народнай мудрасці! Да новых сустрэч!

*Пад беларускую народную музыку дзеці выходзяць з музычнай залы.*